

O VECHE FORMĂ DE MANIFESTARE RELIGIOASĂ – PELERINAJUL (MĂNĂSTIRILE DIN SĂLAJ)

OLIMPIA MUREȘAN, IOANA GHILA

A lua calea pelerinajului înseamnă în primul rând a ajunge într-un spațiu sacru, unde puterea divină a ales să se arate prin miracole, iar aceste locuri privilegiate nu sunt puține la număr în întreaga lume și nici la noi în țară. Aceste locuri sunt fie puncte centrale ale creștinismului – Ierusalim, Muntele Athos etc. – , fie sunt lăcașuri de cult care dețin relicve prețioase sau icoane făcătoare de minuni, reprezentând existența semnelor vii și palpabile ale prezenței lui Dumnezeu. Cultul acestor icoane sau a altor obiecte sacre este unul din elementele care traduc cel mai bine pietatea populară la nivelul comunităților de credincioși.

Miracolele joacă un important rol în viața spirituală a tuturor vremurilor, ele constituie împreună cu viziunile, unul din cele mai importante mijloace de comunicare între lumea aceasta și cea de dincolo. În orice fenomen ieșit din comun credincioșii erau tentați să vadă relevarea lui Dumnezeu prin miracole.

De locurile de pelerinaj se leagă de regulă vindecări miraculoase, exorcizări sau alte miracole, fapte care subliniază valențele taumaturgice ale locului, icoanei sau relicvei.

Încă din cele mai vechi timpuri pelerinajul a fost asociat ideii de drum, de călătorie inițiativă, fiind considerat de Van Gennep un rit de trecere, toate etapele – separare, prag, agregare – constituind scheletul ritualului de sacrificare prin pelerinaj.¹

Pentru pelerinaj există o serie de reguli prealabile de sanctificare, care îl scot pe pelerin din lumea profană înainte de plecare și îl agregă în lumea sacră. Aceste reguli constau în purificarea prin tabuuri alimentare, sexuale dar și prin rugăciune și meditație. Etapa de prag este reprezentată de dificultăți întâmpinate pe drum, obstacole diferite, iar riturile de pelerinaj constituie riturile de agregare la divin.²

La plecarea din locul sacru are loc un proces invers – separare de sanctuar și reintegrarea în viața socială și familială.

---

¹ VanGennep, A., *Riturile de trecere*, Polirom , Iași, 1996

² *Ibidem*

Pe parcursul călătoriei pelerinul poartă anumite însemne (amulete, rozariu, cruci) care evidențiază starea specială în care se află acesta și care au un vădit caracter apotropaic, pentru că drumul nu este asociat doar cunoașterii, transformării, ci este și locul întâlnirilor neprevăzute, primejdioase. Creștinul nu pleacă la drum fără un toiag, ca semn al statutului de pelerin, al încercării de rezistență răbdătoare și de despuiere, fără să-și pună în traistă: sare, pâine, ceapă, usturoi, cuțit, lucruri nu numai necesare dar și protectoare³ în cursul călătoriei și care evidențiază starea de sărăcie și detașarea de cele lumești.

Toate aceste condiții îl pregătesc pe pelerin pentru luminarea și revelația divină, care-i vor fi răsplata la capătul călătoriei.

Pelerinajul înseamnă o sacralitate trăită, iar în concepția lui D. Radosav, semantica acestei sacralități se construiește din două componente: „spațiul și timpul, asociate organic în percepția și în sensibilitatea religioasă colectivă”⁴.

Componenta spațială se referă la locul sacru, ținta pelerinajului, care atrage prin sine însuși (Ierusalim, Muntele Athos etc.), prin faptele legendare petrecute aici, fie prin obiecte miraculoase prezente în acest loc – icoane, relicve, izvoare tămăduitoare etc. Dimensiunea temporală se referă la momentul desfășurării pelerinajului în strânsă legătură cu ciclul sărbătorilor de peste an dedicate unor figuri biblice semnificative.

Pelerinajul întotdeauna are o țintă precisă atât în ceea ce privește locul vizat, cât și în ceea ce privește scopul în care este făcut, de aceea este definit drept „un act voluntar, prin care un om își abandonează locurile natale, habitudinile și anturajul său, pentru a se duce, pătruns de un spirit religios, până la un sanctuar pe care l-a ales în mod deliberat sau care i-a fost impus prin penitență”⁵.

Fie că este făcut din devoțiune fie că reprezintă un canon (expiatoriu), pelerinajul aduce „o aprofundare a vieții creștine, spirituale, personale, prin drumul parcurs și, apoi, ajuns la destinație, prin rugăciunea comună și prin meditație”⁶.

În zilele noastre, începând de la Bunăvestire și până la Ziua Crucii, ba chiar până la Sfinții Arhangheli, pelerinajele de o adâncă evlavie creștină sunt neîntrerupte, „căci s-a așezat în conștiința lumii umblarea Apostolilor ca un etalon de călătorie trudnică *per pedes apostolorum*, și tocmai acestei umblări Biserica îi datorează răspândirea și istoria sa. Potrivit exemplului Apostolilor, urmașii lor au făcut același lucru.”⁷

Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, oamenii se adună în număr mare în jurul locurilor sfinte convinși că Dumnezeu poate fi întâlnit peste tot, dar că

³ Evseev, I., *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*, Amarcord, Timișoara, 1998.

⁴ Radosav, D., *Sentimentul religios la români*, Dacia, Cluj-Napoca, 1997.

⁵ *Ibidem*

⁶ *Ibidem*

⁷ Bistrițaanu, I., *Icoana de la Nicula*, 1994.

prezența Lui s-a arătat mai cu tărie în unele locuri. Astfel de locuri sunt Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului (Bălan), Mănăstirea Sfânta Treime (Bic) și Mănăstirea Strâmba care adună an de an credincioși de toate confesiunile și din toate colțurile țării.

Drumul este îndelung pregătit de pelerini încă de la începutul postului Sfintei Mării (1 august), „că nu poți mere oricum la mănăstire, trabă să te lapezi de păcate, pă cât poți, să postești și să te-mpaci cu căsenii, să te roji să-ți ajute Maica Sfântă să poți face drumu’. Că drumu-i lung și-anevoios da’ îi tare bine să-l faci, că multă răsplată ai după el”⁸.

Astfel, toți cei care doresc să facă acest act de penitență postesc, citesc rugăciuni dedicate Maicii Domnului, învață la slujba Paraclisului pricesne, cântări de Sfântă Mărie și încearcă să-și însușească toate regulile impuse de efectuarea unui pelerinaj, fie de la cei care au mai făcut pelerinaje fie din îndrumătoarele de pelerinaj conținute în o serie de cărți bisericești editate de episcopii.

Pentru „cel care își pune în gând să facă drumul la mănăstire”⁹ este foarte importantă conștientizarea scopului călătoriei: încercarea ispășirii păcatelor sau împlinirea unei dorințe (vindecarea unei boli, stingerea vrajbei, ferirea de pagube etc.) sau pentru a mulțumi divinității pentru binefaceri.

O condiție esențială, care dă sens sacrificiului, este „nestrămutata credință în puterea lui Dumnezeu și ajutorul Maicii Domnului”¹⁰ „că dacă nu te duci cu credință la Maica Sfântă mai bine șezi acasă”¹¹.

Pentru cei care pleacă pe jos, cu norodul, nu este suficientă doar pregătirea spirituală impunându-se organizarea grupului, stabilirea conducătorului (de obicei o femeie mai în vârstă care cunoaște rânduiala pelerinajului sau chiar preotul), împodobirea crucii/prapur cu flori și ștergare, și mai recent, tocmirea căruțașului care va transporta alimentele și îmbrăcămintea. Transportul bagajelor cu căruța se face relativ recent, înainte pelerinii purtau „același rând de haine”¹² pe toată durata pelerinajului iar „merindea în spate o duceau”¹³. Cât despre merinde o informatoare ne spune: „Apăi nu atâtea ne puneam ca acum. Mâncam pită cu ceapă, dă post, poame și oleacă de mâncare căpătam pă drum de la credincioși”¹⁴, „vărzare de post ne mai puneam iară miercurea și vinerea nu mâncam deloc”¹⁵.

Procesiunea începe la biserica din sat unde toți credincioșii adunați împreună cu preotul fac rugăciuni invocând bunăvoința lui Dumnezeu și protecția

⁸ Inf. Mureșan Maria, Brâglez, 67 ani.

⁹ Inf. Rus Gheorghe, Brâglez 58 ani.

¹⁰ *Carte de cântări bisericești*, Ed. Lumina, Oradea, 1996.

¹¹ Inf. Mureșan Maria, Brâglez, 67 ani.

¹² Inf. Rus Gheorghe, Brâglez, 58 ani.

¹³ *Idem*.

¹⁴ Inf. Pop Floare, Brâglez, 59 ani.

¹⁵ *Idem*.

Maicii Domnului. După terminarea rugăciunilor se înconjoară biserica de trei ori și se pleacă la drum cântând. Norodul cu crucea/prapurul înainte ies din sat, pe drum primind tot felul de rugăminți din partea consătenilor (să-i pomenească la slujbe, să se roage pentru ei, să le aducă o iconiță etc.), rugăminți ce trebuie neapărat îndeplinite. La ieșirea din sat norodul se roagă pentru bunăstarea întregii comunități.

De regulă se parcurgea același traseu în fiecare an și se respectau aceleași popasuri, orice abatere de la calea știută putând aduce nenorociri sau alte neajunsuri pelerinilor. Peste noapte azi se poposește la vreun gospodar, în șură sau în podul șurii, dar înainte „nu întotdeauna dormeam la casa oarecui. De multe ori dormeam pă hotar la v-un câpțiț dă fân”¹⁶.

Toate răstignirile (troițele) întâlnite în drum sunt cinstite prin închinarea crucii de trei ori și prin îngenunchere și rugăciune. O cinstire deosebită se acordă răstignirilor aflate la răscruci de drumuri, răscrucea fiind un loc puternic marcat de mitologia și simbolistica populară.

Bisericile întâlnite în drum sunt înconjurare de trei ori iar dacă în satul respectiv „nu trage clopotul când trece un norod să zâce că acolo bate gheața”¹⁷. Când două noroade se întâlnesc, indiferent de ipostaza în care se află – în repaus sau în mers – crucile se închină de trei ori, ca un salut, o cinstire a jertfei pelerinilor.

Fiecare moment al zilei este marcat de rugăciunile potrivite: rugăciuni de dimineața și seara, Acatistele Adormirii Maicii Domnului, Bunei vestiri și a Mântuitorului, Rozariul – de durere, de bucurie, de mărire, în fiecare seară Paraclisul, Brâul Maicii Domnului iar vinerea se face Calea Crucii și Cele cinsprezece suferințe ale lui Iisus – pelerinii comparând suferințele lui Iisus cu suferințele îndurate pe drum, tradiția creștină afirmând că această rugăciune își are începutul de la Maica Domnului. Nu lipsite de importanță sunt rugăciunile pentru cei rămași acasă dar și pentru membrii ai comunității grav bolnavi. Această rugăciune comună, solidară potențând și intermediind ruga individuală, în credința pelerinilor, poate aduce vindecarea celui pentru care s-a făcut sau îi poate ușura trecerea în lumea de dincolo.

În cazul pelerinului altruismul atinge cote maxime fiind mult mai importante cererile celorlalți, rugăciunea pentru sine fiind pe ultimul loc.

Pentru ca jertfa călătoriei să fie primită nu sunt de ajuns doar rugăciunile și suferința fizică, sunt impuse și actele de milostenie – fie împărțirea merindei cu ceilalți pelerini, fie ajutorul la căratul bagajelor, miluirea săracilor întâlniți pe drum etc. – și cu cât mai păcătos se consideră pelerinul cu atât trebuie să poarte mai mult crucea/prapurul.

¹⁶ Inf. Pop Ana, Brâglez.

¹⁷ Inf. Pop Floare, Brâglez, 59 ani.

O altă condiție pentru ca scopul pelerinajului să fie atins este aceea a „împlinirii a tot ceea ce se cere la pelerinaj. Așa, dacă merge pe jos să asculte de conducător, să nu se depărteze de ceilalți ori să înceapă să poruncească celorlalți; cântare, rugăciunea, reculegerea sunt lucrurile ce trebuie să le facă.”¹⁸ Sub nici o formă grupul nu trebuie să se destrame, orice separare poate periclită integritatea grupului și poate abate asupra-i dizgrația divină.

Ca o formă de cinstire adusă Maicii Sfinte, fetele sunt cele care merg în fruntea norodului, feciorii și cei mai în vârstă mai la urmă.

Ajuns la mănăstire norodul înconjoară biserica de trei ori cântând, acest lucru făcându-se în unele cazuri în genunchi și pe coate, intră apoi în biserică unde sunt rostite rugăciunile de sosire și fără să deranjeze pe ceilalți pelerini sărută Icoana făcătoare de minuni.

După sărutarea icoanei și sfințirea diferitelor obiecte aduse special în acest scop (haine, ștergare, iconițe, busuioc), crucea (prapurul) este așezată într-un loc, în apropiere de biserică, loc din în care norodul va asista la slujbele care vor urma.

Abia acum norodul se destramă, fiecare pelerin căutând să îndeplinească sarcinile pe care le are și să se îngrijească de problemele personale. Unii se înscriu la slujbe, participă la Sfântul Maslu, se spovedesc și împărtășesc, alții coboară în sat să caute găzduire pentru tot norodul.

Cel mai important lucru din cele enumerate mai sus este spovedania și împărtășirea. Această taină este trăită cu intensitate de credincios căci puterea icoanei se arată și în acest moment. „O femeie s-o dus la spovedanie și nu să știe ce păcate grele o avut că preotul n-o vrut să-i deie dezlegare. Femeia atunci o încercat să-i deie bani la preot numa să o dezlege și dacă preotul o luat banii s-o tulburat la minte, o ieșit din biserică rupându-și hainele și strângând.”¹⁹

În noaptea dinaintea sărbătorii Adormirii se face slujba Prohodul Maicii Domnului, moment de înaltă trăire religioasă, la care întreaga suflare asistă cu lumânări aprinse și la sfârșitul căreia reprezentanți din fiecare norod, cu crucea care-i reprezintă, participă alături de soborul de preoți la înconjurarea bisericii. Prohodul este urmat de o altă slujbă – Blestemele lui Vasile cel Mare, la care se fac exorcizări, apoi de cântări astfel încât toată noaptea este petrecută în rugăciune. La mănăstire se cântă simultan cântece diferite, cuprinse în repertoriul fiecărui sat. Acesta se îmbogățește pe timpul șederii la mănăstire, întrucât pelerinii își copiază în caiete texte de cântece auzite la alte grupuri. Mai recent, fie mănăstirea fie editurile diferitelor episcopii scot cărți care conțin o mare parte din cântările de Sfântă Mărie.

După Liturgia de Sfântă Mărie pelerinii fac calea întoarsă cu credința că drumul și jertfa lor n-a fost în zadar. Unii vindecați, alții cu speranța că cererea

¹⁸ *Carte de cântări bisericești*, Ed. Lumina, Oradea, 1996.

¹⁹ Inf. Mureșan Maria, Brâglez, 67 ani.

lor va fi îndeplinită, credincioșii parcurg același drum și la înapoiere, de cele mai multe ori drumul de întoarcere fiind perceput ca mai ușor, și nici în aceste momente nu sunt lipsiți de protecția divină. De altfel, „se spune că până fiecare pelerin nu ajunge acasă, Maica Sfântă nu să înalță la cer, abia atunci ea să rădică la cer”²⁰. Cântecul intonat la plecare conține mulțumiri aduse Maicii Domnului pentru binefacerile acordate pe timpul șederii la mănăstire. (Maică, tu ne-ai ajutat / De-am făcut ce ni s-a dat / Ne-am ușurat sufletul / Ne-am îndreptat umbletul / Încălziți de-a ta iubire / Noi plecăm din mănăstire.)

La întoarcere norodul este așteptat de consăteni (de obicei câte un membru din familia fiecărui pelerin) la o distanță considerabilă de sat, „acolo unde prânzăsc”²¹, deoarece „aproape nime nu mai are nimic de mâncat”²², aceștia parcurgând drumul spre casă împreună cu norodul.

Când norodul ajunge la intrarea în sat se trag clopotele iar procesiunea se încheie tot la biserica din sat, unde pelerinii împreună cu comunitatea de credincioși înconjoară biserica și înalță rugăciuni de mulțumire. Apoi crucea care pe tot parcursul călătoriei s-a aflat în fruntea norodului este închinată la icoana Maicii Sfinte și așezată la locul ei. Astfel se încheie acest exercițiu al pietății și devoțiunii față de Sfânta Maria, devoțiune plasată deasupra devoțiunii acordată tuturor sfinților.

Pelerinajele au loc nu numai la mănăstirile care dețin icoane făcătoare de minuni dar acestea se evidențiază prin amploare și evlavie. Majoritatea acestor icoane făcătoare de minuni o reprezintă pe Maica Domnului, cultul Fecioarei ocupând unul din locurile centrale în credințele religioase și în legendele poporului nostru. Prin înalta trăire spirituală pe care o impune, pelerinajul este, fără îndoială, o experiență religioasă de maximă intimitate în dialogul creștinului cu divinitatea și, deopotrivă, de o mare intensitate a pietății individuale.

Mănăstirile și schiturile, prin sacralitatea lor și prin frumusețea împrejurimilor sunt vetrele de spiritualitate cele mai potrivite pentru închinare și liniște sufletească. Aici, fiecare poate să se cerceteze pe sine, coborând la adâncime în ființa sa, să-și facă spovedania păcatelor, mai ales a celor ascunse, pline de zădărnicii și ură, care dor atât de mult.

Sfânta Mănăstire Strâmba

Mănăstirea Strâmba, potrivit legendei, s-a ivit din darul unei femei făcut unor pustnici pentru binele pe care i l-au dobândit prin ruga lor. Se zice că femeia era bogată (avea pământuri, vite și acareturi multe), dar săracă în bucurii sufletești. Nu numai că avea un picior strâmb și olog care o urătea și o făcea de puțin folos, dar Dumnezeu i-a mai și sporit durerea cu o copilă bolnavă, poate și

²⁰ *Idem.*

²¹ Inf. Văscan Lucreția.

²² *Idem.*

datorită unui blestem. S-au rugat călugării pustnici cu atâta patos încât ruga lor s-a auzit în ceruri și Dumnezeu s-a îndurat de copilă și au vindecat-o.

Mulțumind lui Dumnezeu pentru binefacere femeia a donat pustnicilor un hotar de 109 iugăre cadastrale pe valea ce-i era moșie, zisă a strâmbei, teren cuprins între Dealul Ursului, Fața Strâmbei și o culme împădurită spre nord, de unde pornesc izvoarele, numită apoi Dealul Mănăstirii. Așa s-a ivit mănăstirea ce se cheamă până astăzi a Strâmbei – **Strâmba**, mănăstire pe veci, că era un dar făcut lui Dumnezeu.

Biserica de lemn a mănăstirii este singura construcție care a rămas din fostul ansamblu monahal din trecut care mai cuprindea chiliile, o școală în care învățau copiii din satele învecinate (de altfel la Mănăstirea Strâmba funcționând una dintre primele școli ardelen). O valoare istorică și spirituală deosebită o constituie pictura interioară și icoanele pictate pe lemn, realizate la 1742 prin strădania ieromonahului Domițian. O mare valoare spirituală o constituie Icoana Făcătoare de Minuni „Maica Domnului cu Pruncul”.

După mai mult de 200 de ani, timp în care mănăstirea a fost lipsită de viața monahală, în anul 1993 se reactivează acest sfânt lăcaș prin grija P.S. Dr. Ioan Mihălțan, episcop al Oradiei, Bihorului și Sălajului.

În anul 1996 s-au început lucrările la un nou ansamblu monahal, terminate în anul 2002 și sfințite pe 15 august 2002, la Hramul Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului”, de către P.S.S. Dr. Petroniu Sălăjanul, episcop-vicar al acestei eparhii²³.

Mănăstirea Strâmba datează din sec. al XV-lea, mai exact din anul 1470, dată însoțită de numeroși istorici. Mănăstirea este așezată pe un deal din partea stângă a văii Strâmba, de unde se deschide o perspectivă a dealurilor ce ascund satele: Păduriș, Călacea, Poptelec și Sâmpetru Almașului.

Mănăstirea Bălan

Complexul mănăstiresc este construit într-o poiană înconjurată de dealuri, parțial împădurite. La sud de mănăstire este pârâul Cornilor, numit azi pârâul mănăstirii.

La 7 ani după înființarea în 1470 a mănăstirii din Strâmba Fizeșului, aceasta este împuternicită prin hrisov domnesc să înalțe încă un altar și acesta a fost construit la Bălan, pe vatra actualei mănăstiri. Tradiția spune că biserica avea la temelie pietre sfințite, aduse de călugării din Moldova, trimiși de Ștefan cel Mare. Asemenea pietre au fost puse și la temelia bisericii Strâmba, precum și la alte patru biserici din zonă. Datorită vitregiei, biserica și mănăstirea au fost distruse de mai multe ori. Ultima biserică construită la începutul secolului al XVII-lea a fost demontată și reamplasată în vatra satului, în ajunul mișcărilor de la 1848, pentru a fi pusă la adăpost. Se găsește și azi în cimitirul satului. Prestolul

²³ Protosinghel Grighentie, *Silvania*, nr. 3/2002, p. 93

(Sfânta Masă) vechii biserici există și azi în locul respectiv și sătenii îi spun „La piatră”. În 1850 o familie mai înstărită s-a gândit să facă în jurul Sfintei Mese un altar, la care mai târziu, credincioșii au adăugat naosul și pronaosul.

În 1915, în incintă a fost construit un altar de vară, iar în 1926 din inițiativa preotului Ioan Pop din Bălan, s-a construit Biserica Pavilionară (actuala biserică). Săpăturile de aici au dus la concluzia că mănăstirea a avut călugări până la începutul secolului al XIX-lea, iar între 1830-1840 au ajuns aici călugări alungați de la mănăstirea Strâmba, trecută la Uniație. După 1850, când la mănăstire n-au mai existat călugări, s-au mai ținut slujbe de 1-2 pe an la Adormirea Maicii Domnului.

În 1993, Episcopul Oradei a hotărât reluarea vieții monahale la Bălan și a numit aici ca paznic duhovnicesc pe părintele Laurențiu Teofil Iordache.²⁴

În 1996 s-a turnat fundația unei clădiri din zid pentru stăreție, chilii și paraclis având trapeza cu bucătăria la subsol. Cu 200 de ani în urmă mănăstirea avea o asemenea clădire.

Mănăstirea Bălan are hramul „Adormirea Maicii Domnului” cu zi de pelerinaj pe 15 august, zi care adună în fiecare an un număr tot mai mare de credincioși din satele învecinate (Bălan, Chendrea, Trestia, Gălpăia, Gălgău, Chechiș, Racâș etc.) pentru curățirea sufletului.

Mănăstirea Bic

Sfânta Mănăstirea Bic este așezată într-o poiană de la marginea cătunului Bic, unde se ajunge pe un drum pietruit după ce s-a traversat orașul Șimleul Silvaniei. În zonă nefiind nici un așezământ monahal s-a simțit nevoia existenței lui, fapt pentru care Episcopul Oradei Ioan Mihălțan a luat inițiativa înființării în 1994 a mănăstirii cu destinație pentru călugărițe. Astfel, pe 29 august, de Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul, s-a inaugurat sfânta Mănăstire Bic, în localul vechii școli. Tot pe 29 august, dar în anul 1995, s-a pus piatra de temelie și se începe construirea bisericii mari (de zid) și a chiliilor. Mănăstirea a fost populată cu maici aduse de la Mănăstirea Rămeș-Alba, iar pentru conducerea obștii a primit binecuvântarea monahia Marina Lupău.

În 2001, pe 29 august, a avut loc sfințirea de către P. S. dr. Ioan Mihălțan împreună cu un sobor de 50 de preoți și un mare număr de credincioși.

Biserica de lemn, monument istoric și de arhitectură datând din 1700, amplasată astăzi în curtea mănăstirii, a fost strămutată aici din satul Stâna în anul 1997.

Hramul mănăstirii este Sfânta Treime, dar și Adormirea Maicii Domnului și Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, de 15 și 29 august poiana mănăstirii adunând un număr foarte mare de credincioși care vin să-și găsească

²⁴ *Mănăstirile și schiturile României pas cu pas – Mitropolia Ardealului Crișanei și Maramureșului*, vol IV, Editura Nemira, București, 2002, p.341

liniștea sufletească și să se roage la icoana făcătoare de minuni „Maica Domnului cu Pruncul”, adusă pe 8 mai 2004 din București de către părintele Grigorie.

AN OLD FORM OF RELIGIOUS MANIFESTATION – PILGRIMAGE (MONASTERIES OF SĂLAJ)

(Summary)

The pilgrimage, being made either of devotion or it represents a canon, brings a thoroughgoing study of the Christian, spiritual, personal life, through the path made and then arrived to the destination, through common prayer and meditation.

As a religious deed with a special complexity, the pilgrimage supposes an observance, which takes place according to some rules, absolutely necessary, and in certain stages. Attaining the goal through pilgrimage is strictly related to the observance of the spiritual preparation, through previous practice of sanctification, which takes the pilgrim out of the profane world before his departure and it is unifying him with the sacred world. These rules consist in the purification through alimentary, sexual taboos, but also through prayer and meditation. All these conditions prepare the pilgrim for enlightenment and divine revelation, which will be the reward at the end of the journey.

The pilgrimage's stages, in their natural order, are presented in this work through the participants, disclosing their spiritual experiences.